

Tillämpningsföreskrifter

för

avgifter inom äldre och handikappomsorgen i Falu kommun från och med 2010

Avgifterna är beslutade av kommunfullmäktige 2002-06-13 § 86 och reviderade 2003-09-04 § 152 respektive 2004-11-25 § 177 samt 2009-11-26 §§ 159-160. Tillämpningsföreskrifterna är reviderade av socialnämnden 2005-01-26 § 51 och omvårdnadsnämnden 2009-12-16 § 151. Avgifterna är uppräknade i förhållande till 2010 års prisbasbelopp (42.400 kr).

2009-12-16/PP

TILLÄMPNINGSFÖRESKRIFTER FÖR AVGIFTER INOM ÄLDRE- OCH HANDIKAPPOMSORGEN FRÅN OCH MED 2002-07-01 MED REVIDERINGAR.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>Avsnitt</u>	<u>Rubrik</u>	<u>Sida</u>
1.1.	Bakgrund	1
1.2.	Avgiftskonstruktion	1
2.	Omvårdnadsavgift	1
2.1.	Framräkning av omvårdnadsavgift	2
2.2.	Omvårdnadstid	2
3.	Avgiftsunderlag och förbehållsbelopp	3
3.1.	Nettoinkomst	3
3.2.	Bostadskostnad	4
3.3.	Förbehållsbelopp	5
3.4.	Förbehållsbeloppets schablondel	5
3.5.	Individuella tillägg till förbehållsbeloppet	5
3.6.	Individuella avdrag på förbehållsbeloppet	6
4.	Jämkningsregler	7
4.1.	Jämkning av omvårdnadsavgift	7
4.2.	Jämkning av måltidsavgift	7
4.3.	Jämkning vid flyttning till särskild boendeform	7
4.4.	Jämkning när en av två makar flyttar till särskild boendeform	8
4.4.1.	Tudelningsprincip för makar med skilt boende	8
4.4.2.	Kvarboendeprincip vid skilt boende	8
5.	Debiteringsregler för omvårdnadsavgif	8
5.1.	Förändringar i omvårdnadsbehoven	9
5.2.	Debiteringsregel vid ändrade förhållanden	9
5.3.	Uppgiftsvägran	9
5.4.	Betalning av omvårdnadsavgift	9
6.	Boendeavgifter i särskilda boendeformer	9
6.1.	Statligt bostadstillägg till pensionärer och bostadsbidrag	10
6.2.	Uppsägning av boende	10
6.3.	Betalning av hyra i särskilda boendeformer	10
7.	Måltider	10
7.1.	Beställning av måltider	11
7.2.	Betalning av måltider	11
8.	Avgifter för omvårdnadsinsatser	11
8.1.	Timtaxa för omvårdnad	11
8.2.	Max-taxa för omvårdnad	11
8.3.	Övriga avgifter	11
8.4.	Avgift för dagverksamhet	12
8.5.	Avgift för portabelt trygghetslarm	12
8.6.	Grundavgift för särskild boendeform	12
8.7.	Avgift för korttidsvård/avlastning	12
8.8.	Avgift för extern vård	13
<u>Avsnitt</u>	<u>Rubrik</u>	<u>Sida</u>

8.9.	Avgift för boendestöd inom psykiatri	13
8.10.	Betalning av avgifter	13
9.	Övriga bestämmelser	13
9.1.	Belopp kopplade till prisbasbeloppet	13
9.2.	Överklagning av beslut om avgifter	13
9.3.	Besvärshänvisning	14
9.4.	Överklagningsrätt	14
9.5.	Beslut i förvaltningsdomstol	14
10	Merkostnader för livsmedel vid tre specialkostor.	14
11.	Exempel på framräkning av avgift. Exempel 1-2	14 - 15

Tillämpningsföreskrifter för avgifter inom äldre- och handikappomsorgen i Falu kommun från och med 2002-07-01 med revideringar. Föreskrifterna gäller från 2010-01-01 och för tidigare beslut efter omräkning 2010-04-01.

1.1. BAKGRUND

Enligt Socialtjänstlagen, SoL, (8 kap. 2 §) har Socialnämnden rätt att ta ut skäliga avgifter för sociala servicetjänster enligt grunder som kommunen bestämmer dock med vissa begränsningar vad gäller förbehållsbelopp och högkostnadsskydd. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader

Från och med 2002-07-01 tillämpas en inkomst- och nivårelaterad omvårdnads-taxa inom äldre och handikappomsorgen i Falu kommun efter beslut i kommunfullmäktige 2002-06-13. Denna taxa är harmonierad med den av Riksdagen beslutade MAX-Taxan som gäller från samma datum. Som ett stöd i tillämpningen av taxan har dåvarande socialnämnden på kommunfullmäktiges uppdrag beslutat om tillämpningsföreskrifter för taxan och övriga avgifter inom området. Därefter så har kommunfullmäktige 2003-09-04 beslutat minska antalet nivåer inom omvårdnadstiden från 7 till 2 från och med 2003-10-01. Kommunfullmäktige har vidare 2004-11-25 beslutat om en avgift för korttidsboende/avlastning från och med år 2005. Avslutningsvis har kommunfullmäktige 2009-11-26 beslutat om ny timtaxa för omvårdnad och ny månadsavgift för trygghetslarm samt ny avgift för matlådor/lunch från och med år 2010.

Avgifterna och förbehållsbelopp är knutna till det av Statistiska Centralbyrån för året gällande prisbasbeloppet och förändras och beräknas i enlighet med detta. Omräkning av alla löpande ärenden sker årligen per den 1 april.

Avgifterna och tillämpningsföreskrifterna gäller inte för personer som omfattas av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Dessa får sina omvårdnadsinsatser avgiftsfritt utifrån bestämmelser i LSS § 19. Även personer med psykiatrisk diagnos som erhåller boendestöd erhåller dessa omvårdnadsinsatser kostnadsfritt eftersom dessa insatser till viss del är av behandlingskaraktär enligt Hälso- och sjukvårdslagen och Socialtjänstlagen (8 kap. 1 §). Däremot betalar båda personkategorierna sin egen hyra och sina egna måltidskostnader.

1.2. AVGIFTSKONSTRUKTION

Huvudregeln är att den enskilde servicemottagaren/kunden med vissa undantag betalar separata avgifter för **omvårdnad, boende** och **måltider**. Därutöver finns särskilda avgifter för dagverksamhet, korttidsvård, grundavgift för boende isärskild boendeform och trygghetslarm samt dygnsavgift vid extern vård.

2. OMVÅRDNADSAVGIFT

Omvårdnadsavgift uttas för biståndsbeslutad service och omvårdnad som beviljas enligt Socialtjänstlagens 4 kap.1 §. Avgiften är inkomst- och nivårelaterad och består av en timtaxa per månad alternativt en max-taxa som högsta månadsavgift. Se vidare avsnitt 8.

2.1. FRAMRÄKNING AV OMVÅRDNADSAVGIFT

Framräkning av omvårdnadsavgift sker i normalfallet en gång/år (1 april) och vid uppläggning av nytt ärende samt vid ändrade inkomst och omvårdnadsförhållann. Omvårdnadsavgift uttas enligt en **inkomst- och nivårelaterad avgiftstaxa**.

Med **inkomst** avses nettoinkomsten, d.v.s. den summa inkomst som kvarstår efter avräkning av skatter. Från nettoinkomsten dras **förbehållsbeloppet**, d.v.s. schablondelen för personliga behov (mat, kläder, husgeråd, läkarvård, telefon, el, resor mm.), plus individuella tillägg och boendekostnaden. Den summa som återstår benämnes **disponibelt avgiftsutrymme** och är lika med den enskildes betalningsförmåga. Avgiften kan inte överstiga denna summa och uppstår ett underskott sätts omvårdnadsavgiften till 0 kr.

Med **nivå** avses den omvårdnadstid i form av det antal timmar/månad som man erhållit service/omvårdnad. Det finns 2 nivåer varav nivå 1 omfattar insatser 1 – 7 timmar i månaden och nivå 2 insatser 8 timmar och därutöver per månad. I nivå 1 betalar man en timtaxa om 220 kr/timme och för insatser därutöver erlägges max-taxa enligt 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (en tolfedel av 0,48 x basbeloppet f.n. 42.400 kr =1.696 kr/månad). Detta är den högsta månadsavgift som kan uttas.

Av nedanstående framgår hur månadsavgiften för omvårdnad framräknas (se även avsnitt 10 sidan 15) :

Nettoinkomsten (inklusive bostadstillägg)
 Minus framräknat förbehållsbelopp (schablonbelopp och individuella tillägg)
 Minus boendekostnad
 = Disponibelt avgiftsutrymme

<u>Nivå</u>	<u>Omvårdnadstid,</u> <u>timmar per månad</u>	<u>Avgift</u>	<u>Avgift omräknat i</u> <u>kronor per månad</u>
1.	1-7 Timmar	Timtaxa	220 kr/tim
2.	8- f f Timmar	0,48 x prisbasb. : 12	1.696 kr/mån

(Prisbasbeloppet 2010 = 42.400 kr).

2.2. OMVÅRDNADSTID

Biståndshandläggare ska preliminärt göra en schabloniserad bedömning till grund för debiterad omvårdnadstid/månad i hemtjänst eller särskilt boende för inplacering i vårdnivå. I omvårdnadstiden ingår serviceuppgifter såsom städning, tvätt, inköp och tillredning av måltider. Vidare ingår personlig omvårdnad såsom hjälp i hemmet, hjälp att klä sig, sköta personlig hygien, bryta isolering, känna trygghet, mm. Däremot ingår inte den tid som sjuksköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast gör därför att dessa tjänster får inte vara individuellt avgiftssatta eftersom det är hälso- och sjukvårdsinsatser. Dessa insatser är för närvarande gratis.

Under år 2010 är det planerat en övergång till debitering av faktisk utförd tid hos kund genom införande av TES-Mobilsystemet i hemtjänsten. Då kommer respektive utförare att rapportera faktisk utförd tid hos kund direkt till debiteringen för fakturering och den schabloniserade bedömningen av utförd tid kommer att upphöra.

3. AVGIFTSUNDERLAG OCH FÖRBEHÅLLSBELOPP

För att kunna fastställa det disponibla avgiftsutrymmet måste följande ekonomiska begrepp i avgiftsunderlaget definieras och framräknas:

- Nettoinkomst
- Bostadskostnad
- Förbehållsbelopp

3.1. NETTOINKOMST

Nettoinkomsten, d.v.s. den inkomst som den enskilde kan antas få under de närmaste 12 månaderna, fastställs i normalfallet en gång per år (1 april) kopplat till förändringar i prisbasbelopp och pensioner genom att den enskildes alla bruttoinkomster sammanräknas varefter samtliga skatter avräknas. Information om inkomster kommer att begäras in individuellt från varje servicemottagare. Vidare kommer i förekommande fall kontroll av utgående pensioner och bostadstillägg att göras hos Försäkringskassan samt för inkomster av kapital och förmögenhet hos Skattemyndigheten

Gifta makars inkomster läggs samman och fördelas med hälften på vardera personen. Sammanboende ogifta personers inkomster räknas var för sig. Hemmaboende barns inkomster och förmögenheter skall inte påverka avgiftsunderlaget. (SoL 8 kap. 4 §).

Som inkomst räknas:

- **Aktuella pensionsinkomster**

Exempelvis: Garantipension, tilläggspension, inkomstpension, premiepension, sjukersättning, avtalspensioner, privata pensionsförsäkringar, utlandspensioner, livräntor och övriga pensioner.

- **Aktuella förvärvsinkomster**

Exempelvis: Inkomst av tjänst, inkomst av aktiv och passiv näringsverksamhet.

- **Bidrag till boendet**

Exempelvis: Statligt bostadstillägg till pensionärer, BTP, Särskilt bostadstillägg till pensionärer, SBTP, och Bostadsbidrag till barnfamiljer.

- **Inkomst av kapital/förmögenhet**

Exempelvis: Inkomst av ränta, reavinster och fonder.

Som grund för dessa inkomster bör det årsbesked som sänds ut per den 31 december vara. Den summa som där finns upptagen fördelas ut på närmaste 12-månadesperiod. Aktuell summa minus skatt divideras med 12 och påförs nettoinkomsten.

- **Övriga inkomster**

Exempelvis: Livräntor och bidrag

- **Anmärkning**

I de fall uppgifter framkommer om väsentligt ändrade förhållanden beträffande inkomst, förmögenhet, fastighetsinnehav under avgiftsåret skall hänsyn tas till detta vid nettoinkomstberäkningen. Det ankommer på den enskilde servicemottagaren/kunden att anmäla sådana förändringar.

Som inkomst räknas ej:

- Vårdbidrag, handikappersättning och assistansersättning som utbetalas skall inte räknas som inkomst.

Följande skatter och avgifter avräknas från inkomsten:

- **Preliminär skatt**
Kommunal inkomstskatt (inkl. kyrkoskatt) och statlig skatt.
- **Skatt på kapitalinkomster**
Exempelvis: Skatt på inkomst av kapital såsom ränta, avkastning och reavinst dock ej förmögenhetsskatt.
- **Anmärkning**
Fastighetsskatt för ägd permanentbostad enligt senaste fastighetstaxering ska ses som en boendekostnad och inte avräknas inkomsten.

3.2. BOSTADSKOSTNAD

Med bostadskostnad avses den faktiska bostadskostnaden. Det kan vara hyra eller bostadsrättsavgift. För egen ägd bebodd fastighet avses driftskostnader, fastighetsskatt och utgiftsräntor gällande boendelån.

Definition av den faktiska bostadskostnaden

Den faktiska bostadskostnaden för olika bostadstyper beräknas enligt de regler som tillämpas av Försäkringskassan vid beräkning av statligt bostadstillägg till pensionärer, BTP. Dessa är följande för olika bostadstyper:

- **Hyreslägenhet**
Aktuellt hyresbelopp
- **Bostadsrättslägenhet**
Aktuellt hyresbelopp + 70% av räntekostnaden för eventuell låneskuld på bostadsrätten.
- **Eget enfamiljshus**
Kostnader för uppvärmning och drift efter ett fast krontal per m² enligt Försäkringskassans regler (schablon *) + 70% av räntekostnaden på eventuell låneskuld på fastigheten + fastighetsskatt.
- **Jordbruksfastighet**
Driftkostnader efter ett fast krontal per m² för fastighetens bostadsbyggnad enligt försäkringskassans regler (schablon *) + 70% av räntekostnaden på eventuell låneskuld + fastighetsskatt (på bostadsdelen).
- **Fri bostad**
Enligt de regler som gäller för fri bostad vid taxering till statlig inkomstskatt.
- **Anmärkning**

Kostnad för hushållsel ska inte ingå i bostadskostnaden. Denna kostnad är redan beaktad i förbehållsbeloppets schablondel.

Någon högsta godtagbar boendekostnad finns inte angiven i lagstiftningen.

*) Schablon för driftskostnad och uppvärmning är fastställd till 388 kr/kvadratmeter/år varav 193 kr avser uppvärmning och 195 kr övrig drift. (Gäller för år 2010).

3.3. FÖRBEHÅLLSBELOPP (8 KAP. 6 – 8 §§ SoL)

Med förbehållsbelopp avses de egna medel som den enskilde ska vara garanterad att ha kvar för sina personliga behov innan avgift för omvårdnad ska erläggas. Förbehållsbeloppet består av tre delar, **Schablondel, Individuell del och Boendekostnad**. Förbehållsbeloppet skall avräknas mot den enskildes nettoinkomster innan det disponibla avgiftsutrymmet bestäms. Beloppen varierar beroende på hushållstyp, personens ålder och särskilda behov samt boendekostnad.

3.4. FÖRBEHÅLLSBELOPPETS SCHABLONDEL (MINIMIBELOPP)

Förbehållsbeloppets schablondel, som har beräknats med ledning av Konsumentverkets bedömda hushållskostnader, ska täcka normala levnadskostnader för livsmedel, kläder, förbrukningsvaror, tidningar, TV, telefon, hushållsel, hälso- och sjukvård, hemförsäkring, resor, mm. Denna del är lika för alla och får inte reduceras såvida inte kostnadsposten ingår i annan avgift (exempelvis elström i hyra).

Förbehållsbeloppets schablondel är:

- för ensamstående med eget hushåll en tolftedel av 135,46 % av prisbasbeloppet, (för år 2010 = 4.787 kr/månad).
- för makar/sammanboende med eget hushåll en tolftedel av 114,46 % av prisbasbeloppet, (för år 2010 = 4.045 kr/månad och person).
- för personer under 65 år en tolftedel av 143,0 % av prisbasbeloppet, (för år 2010 = 5.053 kr/månad).

Nivåerna på angivna förbehållsbelopp överensstämmer med de som anges i lagstiftningen. Dessa är knutna till prisbasbeloppet. (SoL 8 kap. 7 §).

3.5. INDIVIDUELLA TILLÄGG TILL FÖRBEHÅLLSBELOPPET

Tillägg till förbehållsbeloppets schablondel får göras för kostnader för varaktiga (minst 6 månader) behov överstigande ca. 200 kr/månad som ingår i den enskildes normala livsföring och inte omfattas av schablondelen. Följande exempel på tillägg anges i lagstiftningen:

- Fördyrad kost på grund av behov av specialkost. Se särskild prislista. Punkt 10.
- Kostnader för familj och arbete. *)
- Kostnader på grund av funktionshinder.
- Kostnader för biståndsbeslutade måltider utöver vad som upptagits som kostnad för måltider i förbehållsbeloppets schablondel.
- Kostnader för God man och förvaltare.

- Kostnader för viss social service som eventuellt ligger utanför den som erbjuds av kommunen såsom städning, tvätt, handling, post och bankärenden.
- Kostnader för aktiviteter och ändamål som den enskilde av olika anledningar inte kan eller bör avstå från.

*) Kostnaden för hemmavarande omyndiga barn ska upptas med belopp motsvarande det som anges i gällande socialbidragsnorm.

Det är upp till den enskilde att själv ansöka/yrka om individuella tillägg för varaktiga extra tilläggskostnader till förbehållsbeloppet. Dessa ärenden får handläggas, bedömas och beslutas enligt särskild ordning.

Kostnader för bistandsbeslutade måltider utöver det som upptagits som kostnad för måltider i förbehållsbeloppets schablonbelopp åligger det i första hand omvårdnadsnämnden att bevaka att dessa kostnader påförs förbehållsbeloppet. För år 2010 utgör dessa kostnader/tillägg följande belopp beräknat utifrån att kommunens måltidspris minskat med det belopp som finns upptaget som kostnad i förbehållsbeloppets schablondel:

49 kr/dygn för alla måltider/helinackordering. (101 kr – 52 kr = 49 kr)

24 kr/portion för lunch/mattjänst. (55 kr – 31 kr = 24 kr)

Kommunen är inte skyldig att beakta tillfälliga kostnader av mindre storlek. Dessa får anses ligga inom ramen för schablonbeloppet.

Yngre personer har ett förhöjt schablonbelopp men ändå bör särskild individuell hänsyn tas till dessa personers kostnader såsom kostnader för bosättning och familj.

3.6. INDIVIDUELLA AVDRAG PÅ FÖRBEHÅLLSBELOPPET

Huvudregeln är att några avdrag på förbehållsbeloppets schablondel inte får göras såvida inte den kostnad som avdraget avser ingår i annan kostnad som beaktas i förbehållsbeloppet. Detta kan vara kostnader som:

- ingår i avgiften för hemtjänst eller dagverksamhet
- ingår i avgift eller hyra för bostad i särskilt boende
- tillhandhålls den enskilde kostnadsfritt.

För närvarande föreligger ett förhållande i kommunens taxor där en kostnad kan ingå både i förbehållsbeloppets schablondel och i hyran och det är kostnad för hushållsel. Avdrag i förbehållsbeloppets schablondel ska därför ske med motsvarande kostnad enligt nedan som bygger på det generella påslag som Kommunfastigheter påför varje hyresgäst i hyran som har hushållselen inräknad i hyran enligt följande:

- 130 kr/månad för 1-rumslägenhet
- 145 kr/månad för 2-rumslägenhet
- 160 kr/månad för 3-rumslägenhet
- osv. med 15 kr påslag för varje rum.

4. JÄMKNINGSREGLER

Enligt 8 kap. 7-8 § Socialtjänstlagen så ska omvårdnadsavgiften jämkas om det behövs för att tillförsäkra den enskilde medel för personliga behov. Omvårdnadsavgiften omprövas i förhållande till den enskildes ekonomi en gång per år (1 april) i samband med årlig omräkning och förändrade pensionsbelopp, prisbasbelopp mm. Då bevakas automatisk rätten till jämkning i alla ärenden inklusive eventuella merkostnader för biståndsbeslutade måltider. Därutöver sker efter särskild ansökan från den enskilde jämkning av individuella merkostnader som kan förekomma i enskilda fall. Jämkning innebär att avgift kan reduceras eller helt tas bort men någon utbetalning av eventuella underskott sker inte från avgiftssystemet.

4.1. JÄMKNING AV OMVÅRDNADSAVGIFT

Jämkning sker automatiskt genom att den avgift som gäller för aktuell insatsnivå jämförs med det disponibla avgiftsutrymmet. Om det disponibla avgiftsutrymmet överstiger eller är lika med avgiften i aktuell nivå så betalar man den avgift som anges i taxan. Om det disponibla avgiftsutrymmet understiger avgiften som gäller för aktuell nivå så betalar man avgift i enlighet med det belopp som det aktuella avgiftsutrymmet är framräknat till. Uppstår underskott så sätts avgiften till 0 kr.

4.2. JÄMKNING AV MÅLTIDSAVGIFT

Avgifter för måltider jämkas inte även om det uppstått underskott i det disponibla avgiftsutrymmet. Måltidsavgifter ska betraktas som avgifter enligt Kommunallagen och ska vara lika för alla oavsett ekonomisk situation. Bistånd kan vid behov sökas i form av individuellt försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen.

4.3. JÄMKNING VID FLYTTNING TILL SÄRSKILD BOENDEFORM

Vid flyttning till bostad i särskild boendeform som många gånger sker med kort varsel skall den enskilde beredas ekonomisk möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Denna avvecklingstid får uppgå till **högst tre månader utöver inflyttningsmånad**. Under den avvecklingstid som den enskilde har dubbla bostadskostnader, inräknas bostadskostnaderna för **båda** bostäderna i boendekostnaden. Vid behov sker först reducering av omvårdnadsavgift så att den enskilde kan klara sina dubbla bostadskostnader under övergångsperioden. Som andra alternativ erhåller den enskilde hyresbefrielse för bostaden i särskild boendeform med upp till högst fyra månader.

Har den enskilde förmögenhet/kapital överstigande 0,5 basbelopp (f.n. 21.200 kr) så måste den enskilde använda dessa medel för bestridande av dubbla boendekostnader. Den enskilde har rätt att ha förmögenhet/kapital upp till 0,5 basbelopp som personligt sparande till oförutsedda behov utan att detta påverkar rätten till jämkning/hyresbefrielse.

Prövningen av dessa ärenden sker enligt de regler som gäller för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. §§ 1 och 3 Socialtjänstlagen med den skillnaden att förbehållsbeloppet ersätter socialbidragsnormen som beräkningsgrund för personliga behov. Vidare gäller Lagen (1993:406) kommunalt stöd till boende.

4.4. JÄMKNING NÄR EN AV TVÅ MAKAR FLYTTAR TILL SÄRSKILD

BOENDEFORM

Huvudregeln är att den kvarboende maken ska kunna bo kvar i den tidigare gemensamma bostaden med rimliga privatekonomiska villkor. Försäkringskassan betraktar makar som inte bor tillsammans i pensionssammanhang som ensamstående och de får pension och bostadstillägg enligt detta förhållande.

4.4.1. TUDELNINGSPRINCIP FÖR MAKAR MED SKILT BOENDE

När den ene av två makar flyttar permanent till en bostad i särskild boendeform skall makarnas nettoinkomster sammanräknas och därefter delas lika vid avgiftsberäkningen (tudelningsprincipen). Denna regel gäller oavsett vem av makarna som har den högre inkomsten. (SoL 8 kap. 4 §).

För var och en beräknas förbehållsbeloppet inklusive boendekostnad för respektive hushåll och var och en skall garanteras de förbehållsbelopp som gäller innan omvårdnadsavgift tas ut.

4.4.2. KVARBOENDESKYDD VID SKILT BOENDE

Om den kvarboende maken trots tudelningsprincipen (4.4.1.) inte har tillräckliga medel för personliga behov i nivå med förbehållsbelopp och nettohyra skall medel överföras från den andra makens nettoinkomst för att täcka denna skillnad (kvarboendeskydd). Därefter beräknas förbehållsbelopp och avgifter för den make som flyttat till den särskilda boendeformen på basis av de kvarvarande nettoinkomster som denne har. (SoL 8 kap. 6 §).

5. DEBITERINGSREGLER FÖR OMVÅRDNADSAVGIFT

Beslut om hemtjänst/omvårdnad ska ses som ett löpande abonnemang. En tillfällig ändring i omvårdnadssinsatsen innebär inte någon förändrad avgift. Endast om behovet av omvårdnad ändras varaktigt kan avgiften ändras. Med varaktighet avses en period överstigande en månad. Avgiften förändras/justeras dock inte förrän vid nästkommande månadsskifte. Under år 2010 kommer avgiftsdebiteringen att övergå från schablondebitering av omvårdnadsinsatser till faktisk utförd tid hos kund via ett nytt datoriserat program (TES-Mobil) som registrerar den tid omsorgspersonalen faktiskt är hos kunden.

För nya servicemottagare/kunder gäller att dagavgift debiteras genom att månadsavgiften för hemtjänst/omvårdnad divideras med antalet dagar aktuell månad och därefter multipliceras med antalet dagar för faktisk servicetid. Samma regler gäller för pågående varaktiga omvårdnadsinsatser som avslutas under månaden.

Sammanboende gifta makars omvårdnadstid räknas i avgiftshänseende tidsmässigt individuellt var för sig och avgiftsdebiteringen sker också individuellt efter att inkomsterna delas lika mellan makarna.

För sammanboende ogifta par räknas insatstiden individuellt liksom avgiften som sätts individuellt i förhållande till var och ens insatstid och inkomst.

5.1. FÖRÄNDRINGAR I OMVÅRDNADSBEOHVEN

Den enskilde kunden ska senast tre dagar före önskad förändring anmäla att man inte vill nyttja beslutad service/insats. Sker inte detta debiteras planerad tid. Undantag från denna regel gäller för akut sjukhusvistelse som kunden inte kunnat förutse.

5.2. DEBITERINGSREGEL VID ÄNDRADE FÖRHÅLLANDEN

Om en person får varaktigt ändrade sociala och ekonomiska förhållanden ändras omvårdnadsavgiften från och med den månad som förändringen skett dock högst tre månader retroaktivt. Sådana förhållanden kan till exempel vara:

- ändrade inkomstförhållanden
- ändrat civilstånd
- ändrade individuella tillägg till förbehållsbeloppet
- förändrat bostadstillägg/bidrag
- ändring av boendekostnad

Det ankommer på den enskilde att omgående anmäla sådan förändring till socialtjänsten.

5.3. UPPGIFTSVÄGRAN

Den som av någon anledning inte medverkar med underlag för avgiftssättning av omvårdnadsavgift inplaceras tills vidare i lämplig avgiftsnivå. Denna inplaceringen ska grunda sig på omvårdnadstiden och en bedömning utifrån vad som är känt rörande den enskildes ekonomiska förhållanden.

5.4. BETALNING AV OMVÅRDNADSAVGIFT

Betalning av omvårdnadsavgift sker månadsvis i efterskott via faktura. Debiterade avgifter skall betalas inom den tid som anges i räkningen. Betalas inte debiterat belopp inom denna tid tillkommer påminnelse- och kravavgifter.

6. BOENDEAVGIFTER SÄRSKILDA BOENDEFORMER

Boendeavgift/hyra för bostäder i kommunens särskilda boendeformer är marknadsanpassade enligt vissa bruksvärdesprinciper. Hyrorna bestäms enligt hyresförhandlingslagen i förhandlingar med hyresgästföreningen.

Boendet i särskilda boendeformer är, med några få undantag, upplåtet med hyresavtal eller nyttjanderättsavtal. I båda fallen ska servicemottagaren betala hyra. Kommunfastigheter eller den som de gett uppdraget sköter hyresadministrationen i de särskilda boendeformerna.

För permanent bostad i särskild boendeform som upplåtes som boende i tvåbäddsrumsrum gäller inte hyreslagens bestämmelser. Där delas boendeavgiften mellan de boende. Vidare gäller för hyressättning vid boende i tvåbäddsrumsrum lagens högkostnadsskydd, det så kallade **boendetaket** som är en tolfedel av 0,5 x prisbasbeloppet (SoL 8 kap. 5 § punkt 2 f.n. 1.766 kr/månad).

För avlastningsplats/korttidsboende som överstiger 28 dygn betalas en boendeavgift /dygn (Boendetaket SoL 8 kap. 5 § punkt 2 f.n. 1.766 kr : 30 = 59 kr/dygn).

6.1. STATLIGT BOSTADSTILLÄGG TILL PENSIONÄRER, BTP OCH SBTP SAMT BOSTADSBIDRAG

Rätt föreligger att söka BTP och SBTP eller bostadsbidrag till bostadskostnad i alla särskilda boendeformer där hyresavtal eller nyttjanderättsavtal finns och där boendekostnad och övriga avgifter är separerade. Det ankommer på den enskilde att själv ombesörja denna ansökan hos Försäkringskassan.

Bostadstillägg/bidrag räknas som en inkomst. Kommunen ska årligen informera och uppmana alla servicemottagare om möjligheten att söka dessa bidrag.

6.2. UPPSÄGNING AV BOENDE

Hyreslagens bestämmelser (Jordabalken 12 kap. 5 §) om tre respektive en månads uppsägningstid vid avflyttning gäller i de fall hyreskontrakt upprättats i de särskilda boendeformerna. Generellt accepteras dock kortare uppsägningstid med hänvisning till kommunens behov av att nyttja de särskilda boendeformerna. Om lägenheten blir tillgänglig för ny boende inom 10 dagar medges uppsägning omedelbart utan uppsägningshyra.

Uppsägning av boende med nyttjanderättsavtal ska ske omedelbart efter det att boendet upphört. Bostaden får dock disponeras för städning och utflyttning av tillhörigheter under en vecka. Därefter kan kommunen placera ny hyresgäst i bostaden.

6.3. BETALNING AV HYRA I SÄRSKILDA BOENDEFORMER

Hyran ska erläggas månadsvis i förskott via faktura. Debiterade hyror skall betalas inom den tid som anges i räkningen. Betalas inte debiterat belopp inom denna tid tillkommer påminnelse- och kravavgifter.

7. MÅLTIDER

Måltider till pensionärer erbjuds på pensionärsrestaurang alternativt i särskilt boende samt som matdistribution till följande priser:

- Lunch och matdistribution: En tolfedel av 1,56 % av prisbasbeloppet f.n. 55 kr/portion.
- Alla måltider (helinackordering): En tolfedel av 2,85 % av prisbasbeloppet f.n. 101 kr/dygn.
- I förekommande fall frukost 20 kr/portion.

Måltider ingår som ett biståndsbeslutat tillval i servicen vid boende i särskilda boendeformer. Beroende av var man bor erbjuds daglig frukost eller lunch alternativt alla måltider i form av måltidsabonnemang. Matdistribution i form av lunchmåltider/matlåda beviljas efter förenklad biståndsprövning till personer i ordinärt boende.

7.1 BESTÄLLNING AV MÅLTIDER

De som har biståndsbeslutade måltidsabonnemang och matdistribution ska anses ha löpande abonnemang som måste avbeställas tre dagar i förväg. Vid sjukdom som föranleder sjukhusvistelse gäller avbeställningen omedelbart. Avdrag görs månadsvis i efterhand.

De som har helinackordering/alla måltider kan inte tillfälligt avbeställa del av måltiden såsom frukost, lunch eller kvällsmat. De som har biståndsbeslutad mat-tjänst/matlåda kan dela upp sitt abonnemang till att avse vissa dagar. För de som dessutom har hemtjänst gäller att omvårdnadsavgiften räknas ut i efterhand när antalet portioner/månad är känt och hänsyn tagits till merkostnader för maten.

7.2. BETALNING AV MÅLTIDER

Kostnaden för den som har biståndsbeslutade måltidsabonnemang i särskilt boende och matdistribution debiteras månadsvis i efterskott via faktura. Debiterade måltider skall betalas inom den tid som anges i räkningen. Betalas inte debiterat belopp inom denna tid tillkommer påminnelse- och kravavgifter.

Frukost och lunchmåltid på pensionärsrestaurang som inte är biståndsbeslutad betalas kontant av den enskilde i samband med förtäringen.

8. AVGIFTER FÖR OMVÅRDNADSINSATSER

Avgiften för omvårdnad består av en timtaxa för de 7 första timmarna i en månad och en för max-taxa för överskjutande tid. Timtaxan är fastställd av kommunfullmäktige och max-taxan är fastställd av Riksdagen och inskriven i Socialtjänstlagen och utgör den högsta avgift per månad som kommunen kan debitera för omvårdnadsinsatser. Därutöver finns separata avgiftstaxor för olika service- och omvårdnadsinsatser.

8.1. TIMTAXA FÖR OMVÅRDNAD

- Timtaxan = $0.0052 \times \text{prisbasbeloppet} = 220 \text{ kr/timme}$ för de 7 första insattim-marna i en månad.

8.2. MAX-TAXA FÖR OMVÅRDNAD

- Max-taxa = En tolfedel av $0,48 \times \text{prisbasbeloppet} = 1.696 \text{ kr/månad}$ för insatser 8 timmar eller mer under en månad.

8.3. ÖVRIGA AVGIFTER

Vid sidan av avgifter för omvårdnad, boende och måltider uttas särskilda avgifter för separata biståndsbeslutade tjänster som tillhandahålls inom äldre- och handikappomsorgen enligt följande:

- Dagverksamhet
- Portabelt trygghetslarm
- Grundavgift vid särskild boendeform
- Avgift för korttidsvård/avlastning
- Avgift för extern vård
- Avgift vid boendestöd inom psykiatri

8.4. AVGIFT FÖR DAGVERKSAMHET

Dagavgiften är en tolfedel av 2,06 % av prisbasbeloppet f.n. 73 kr/dag och utgör kostnaden för lunch och övrig förtäring. Den del av kostnaden för personer med hemtjänst som överstiger det som är upptaget som livsmedelskostnad i förbehållsbeloppets schablondel för aktuella måltider läggs till som en individuell kostnad i förbehållsbeloppet. (f.n.35 kr/dag).

8.5. AVGIFT FÖR PORTABELT TRYGGHETSLARM

Insatsen ska ses som ett löpande abonnemang för en månad i taget och gäller personer i ordinärt boende som beviljas trygghetslarm som bistånd. Insatsen motsvarar 0,5 timmes hemtjänst varje månad.

- För den som inte har hemtjänstinsatser faktureras avgiften med $0,0052 \times \text{prisbasbeloppet} \times 0,5$ (För närvarande 110 kr/månad) som motsvarar debitering för 0,5 timmes hemtjänst enligt nivå 1 utan att inkomstuppgifter begärs in och framräkning av disponibelt avgiftsutrymme görs.
- För de som har hemtjänstinsatser inräknas tiden om 0,5 timme/månad i den totala hemtjänstinsatsen
- Innehavare av trygghetslarm betalar ingen avgift för larmutryckning.

8.6. GRUNDAVGIFT VID SÄRSKILD BOENDEFORM

Avgiften är en månadsavgift , som är densamma som avgiften för trygghetslarm, betalas av alla som bor på en särskild boendeform men som inte har några omvårdnadsinsatser. Avgiften tas bort om den enskilde erhåller omvårdnadsinsatser.

- Den enskilde betalar 110 kr/månad om vederbörande bor i särskild boendeform utan att ha några insatser.
- Inkomstuppgifter begärs inte in utan avgiften debiteras utan något jämningsförfarande

de

8.7. AVGIFT FÖR KORTTIDSVÅRD/AVLASTNING

Avgiften för korttidsvård/avlastningsboende är av två typer och avser att täcka dagkostnaden för måltider samt omvårdnad.

- A. Om den enskilde har hemtjänst i sitt ordinarie boende.
 - Måltidsavgift betalas med en tolfedel av 2,85 % av prisbasbeloppet f.n. 101 kr/dygn
 - Ordinarie insatstid och nivå för hemtjänst gäller för insatserna i korttidsvården.
- B. Om den enskilde inte har hemtjänst i sitt ordinarie boende.
 - Måltidsavgift betalas med en tolfedel av 2,85 % av prisbasbeloppet, f.n. 101 kr/dygn
 - Insatstid som motsvarar nivå 2 debiteras med 57 kr/dygn i hemtjänst.
 - För korttidsvård understigande 30 dagar jämkas inte avgiften.

I båda fallen debiteras en boendeavgift om 59 kr/dygn vid boende mer än 28 dagar. (Se Socialtjänstlagen 8 kap. 5 § punkt 2). Debiteringen genomförs inte om den boende har gynnande biståndsbeslut gällande särskilt boende och väntar på verkställighet alternativt har andra tungt vägande skäl som gör att man inte kan

lämna korttidsvården..

8.8. AVGIFT FÖR EXTERN VÅRD

Vid permanent boende i extern vård vid bl. a. Omvårdnad i Skönvik, Nåshemmet m.fl. uttas en dygnsavgift för måltider och omvårdnad.

- Måltidsavgift betalas med en tolfedel av 2,85 % av prisbasbeloppet f.n. 101 kr/dygn.
 - Insatstid som motsvarar nivå 2 debiteras med 57 kr/dygn i hemtjänst/omvårdnad.
- I den händelse boendet upplåtes på sådant sätt att den enskilde ska betala boendekostnad för vilken bostadstillägg/bidrag kan utgå tillkommer denna kostnad

8.9. AVGIFT VID BOENDESTÖD INOM PSYKIATRIN

För personer med psykiska funktionshinder som erhåller boendestöd kan avgiftsbefrielse medges om insatsen är att anse som en behandlingsinsats i form av social träning och boendeträning. Avgiftsbefrielsen ska syfta till att förhindra att personer avsäger sig nödvändiga insatser av ekonomiska skäl alternativt att den enskilde saknar insikt om sin sjukdom och behov av stöd. Som exempel kan nämnas de som har stöd från mobilt stödteam samt särskilt boende enligt SoL.

8.10. BETALNING AV AVGIFTER

Omvårdnadsavgifter och avgifter för övrig service debiteras månadsvis i efterskott via faktura. Debiterade övriga avgifter skall betalas inom den tid som anges i räkningen. Betalas inte debiterat belopp inom denna tid tillkommer påminnelse- och kravavgifter.

9. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

I det efterföljande redogörs för allmänna regler och bestämmelser för avgifterna.

9.1. BELOPP KOPPLADE TILL PRISBASBELOPPET

Förbehållsbelopp och de flesta avgifter är kopplade till det av Statistiska Centralbyrån årligen fastställda prisbasbeloppet och förändras och beräknas i enlighet med detta. Med prisbasbelopp avses det basbelopp som fastställs enligt 1 Kap. 6 § Lag om allmän försäkring. Ändringar av avgift på grund av ändrat prisbasbelopp får göras utan föregående underrättelse till den enskilde.

9.2. ÖVERKLAGNING AV BESLUT OM AVGIFTER

Enskilda individuella beslut om avgifter, individuella tillägg till förbehållsbelopp och jämkning av avgifter är myndighetsutövning enligt Socialtjänstlagen och Förvaltningslagens regler om ärendenas handläggning och hantering gäller.

Den enskilde skall erhålla ett **skriftligt beslut** på beslutad avgift och ett beslutsunderlag där det framgår hur avgiften är beräknad. Dessa beslut kan överklagas enligt 16 Kap. 3 § Socialtjänstlagen enligt följande om beslutet rör:

- avgiftens storlek
- avgiftsändring
- beräkning av avgiftsunderlag
- beräkning av boendekostnad

- beräkning av förbehållsbelopp.

9.3. BESVÄRSHÄNVISNING

I de fall beslutet går sökanden emot skall beslutsmotivering finnas och anvisningar ges om hur den enskilde kan besvara sig över beslutet, s.k. besvärshänvisning.

9.4. ÖVERKLAGNINGSRÄTT

Rätten att överklaga individuella avgiftsbeslut är begränsad till den som berörs av beslutet d.v.s. den som är part eller ställföreträdare alternativt ombud.

9.5. BESLUT I FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Beslut i förvaltningsdomstol angående avgifter skall gälla omedelbart och leda till efterrättelse. Retroaktiva rättelser i avgifter skall omedelbart regleras av omvårdnadsnämnden.

10. MERKOSTNADER FÖR LIVSMEDEL VID TRE SPECIALKOSTER

<u>Typ av kost</u>	<u>Kvinna</u>	<u>Man</u>
Fettreducerad kost :	983.kr/månad	988 kr/månad *)
Glutenfri kost:	324.kr/månad	388 kr/månad *)
Komjölksfri kost:	370 kr/månad	481 kr/månad *)

*) = Konsumentverkets beräkningar för Merkostnader för tre specialkost 2009. Rapport 2009:17.

11. EXEMPEL PÅ FRAMRÄKNING AV AVGIFT

Exempel 1. Ensamstående kvinnlig pensionär med hemtjänst i nivå 2 (20 timmar /månad) och trygghetslarm. Har ordinärt boende med hyra om 4.200 kr/månad.

<u>Typ av inkomst/kostnad</u>	<u>Inkomst/kostnad/månad</u>
Pension netto	+ 5.800 kr
Bostadstillägg	+ 3.700 kr
Förbehållsbelopp schablon	- 4.787 kr
Individuellt tillägg, glutenkost (kvinna)	- 324 kr
Hyra	- 4.200 kr
Sa. Disponibelt avgiftsutrymme	+ 189 kr

Avgift i nivå 2 är 1.696 kr/månad. Den enskildes disponibla avgiftsutrymme är 189 kr. Avgiften jämkas till 189 kr/månad. Trygghetslarmet ingår i insatstiden för hemtjänsten med 0,5 timme/månad och genererar ingen extra kostnad.

Exempel 2. Ensamstående pensionär som bor i gruppboende med insatsnivå 2.
Hyra 4.000 kr/månad. Kapital 50.000 kr på bank med 2% avkastning.

<u>Typ av inkomst/kostnad</u>	<u>Inkomst/kostnad/månad</u>
Pension netto	+ 8.000 kr
Kapitalinkomst – 30 % skatt	+ 58 kr
Bostadstillägg	+ 2.400 kr

Förbehållsbelopp schablon	- 4.787 kr
Individuellt tillägg för måltider 30 x 49 kr	- 1.470 kr
Boendekostnad	- 4.000 kr
Avdrag i förbehållsbelopp för elström 1 .r. o. k.	+ 130 kr
Sa. Disponibelt avgiftsutrymme	+ 331 kr

Avgift i nivå 2 är 1.696 kr/månad. Den enskildes disponibla avgiftsutrymme är 331 kr/månad. Avgiften för omvårdnad jämkas till 331 kr/månad. Måltider faktureras med 30 x 101 kr = 3.030 kr/månad. Summa avgifter 3.361 kr/månad.